

Utländsk näringsverksamhet i Sverige

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 2010/11:87 om utländsk näringsverksamhet i Sverige samt fyra motioner, varav en har väckts med anledning av propositionen.

I propositionen föreslås vissa ändringar i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. och i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige i syfte att klargöra att bestämmelserna i nämnda lagar står i överensstämmelse med EU-rätten. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2011. Utskottet tillstyrker propositionen, dock med vissa redaktionella ändringar när det gäller den förstnämnda lagen.

Vidare anser ett enhälligt utskott att riksdagen, mot bakgrund av motionerna, bör uppmana regeringen att återkomma med förslag på åtgärder för att värna den svenska arbetsmarknadsmodellen genom krav på behörig representant för företag etablerade i utlandet eller näringsidkare bosatta utomlands med personal utstationerad till Sverige. Utskottet tillstyrker således motionerna i denna del och betonar i sammanhanget betydelsen av en representant i landet som är behörig att företräda i kontakter med myndigheter och vid förhandlingar med arbetstagarorganisationer.

Däremot avstyrker utskottet motionerna i övriga delar, vilka bl.a. behandlar frågan om att utländska företag och näringsidkare ska registrera sin närvaro i Sverige i samband med utstationeringar. Utskottet förutsätter att frågan hanteras inom ramen för det utredningsarbete som har ingångsatts. En avvikande uppfattning i denna fråga redovisas i en reservation (S, V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	6
Propositionen	6
Motionerna	8
Vissa kompletterande uppgifter	9
Utskottets ställningstagande	13
Inledning	13
Ändringar i filiallagen m.m.	13
Representant vid utstationering av arbetstagare	13
Övriga frågor	14
Reservation	16
Övriga frågor, punkt 3 (S, V)	16
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	17
Propositionen	17
Följdmotionen	17
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010	17
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	18
<i>Bilaga 3</i>	
Av utskottet föreslagna ändringar i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.	26

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Ändringar i filiallagen m.m.**

Riksdagen antar regeringens förslag till

a) lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m., dock med ändringen att 5 och 9 §§ ska ha lydelse enligt utskottets förslag i bilaga 3,

b) lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:87 punkt 2 och bifaller delvis proposition 2010/11:87 punkt 1.

2. **Representant vid utstationering av arbetstagare**

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om behovet av en representant vid utstationering av arbetstagare till Sverige. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:N4 och bifaller delvis motionerna 2010/11:N366 i denna del, 2010/11:A385 yrkande 4 i denna del och 2010/11:A403 yrkande 2 i denna del.

3. **Övriga frågor**

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:N366 i denna del, 2010/11:A385 yrkande 4 i denna del och 2010/11:A403 yrkande 2 i denna del.

Reservation (S, V)

Stockholm den 10 maj 2011

På näringsutskottets vägnar

Maria Wetterstrand

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Wetterstrand (MP), Jessica Polfjärd (M), Lars Johansson (S), Hans Rothenberg (M), Carina Adolfsson Elgestam (S), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Ann-Kristine Johansson (S), Eva Flyborg (FP), Börje Vestlund (S), Karin Åström (S), Lars Isovaara (SD), Kent Persson (V), Borianna Åberg (M), Johan Johansson (M), Ingemar Nilsson (S) och Helena Lindahl (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

- proposition 2010/11:87 om utländsk näringsverksamhet i Sverige
- en motion som har väckts med anledning av propositionen
- tre motioner från den allmänna motionstiden 2010.

Statssekreterare Daniel Johansson, Näringsdepartementet, med medarbetare från Närings- och Arbetsmarknadsdepartementen har vid besök i utskottet lämnat information i ärendet.

Bakgrund

I december 2009 tillkallade regeringen en särskild utredare (dir. 2009:120) med uppgift att se över och lämna förslag till sådana ändringar i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. och förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m. som kunde behöva vidtas till följd av Europeiska kommissionens formella underrättelse av den 29 oktober 2009 angående den svenska filiallagstiftningen. Därtill har utredaren haft i uppdrag att överväga om det är förenligt med EU-rätten att i filiallagstiftningen införa bestämmelser om ett krav på en representant med adress i Sverige med behörighet att företräda företaget eller näringsidkaren och utföra de rättshandlingar som verksamheten i Sverige kräver.

Utredningen (särskild utredare: juris doktor Jörgen Hettne), som antog namnet Filiallagsutredningen, lämnade i juni 2010 betänkandet Utländsk näringsverksamhet i Sverige – En översyn av lagstiftningen om utländska filialer i ett EU-perspektiv (SOU 2010:46). Betänkandet har därefter remissbehandlats.

Regeringen har i det aktuella lagstiftningsärendet begärt Lagrådets synpunkter och har i huvudsak följt Lagrådets förslag.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. i syfte att klargöra att bestämmelserna står i överensstämmelse med EU-rätten. Enligt förslaget ska det tydligt anges att näringsverksamhet som omfattas av bestämmelserna om fri rörlighet för varor och tjänster i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) eller motsvarande bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) inte omfattas av krav på etablering genom filial. Kravet på att det utländska företagens namn och nationalitet ska ingå i fili-

alens firma tas bort. Vidare ändras kravet på att ha en s.k. särskild delgivningsmottagare utsedd och anmäld till att gälla endast när filialens verkställande direktör är bosatt utanför EES. Ett förtydligande görs för att visa att kravet på skild bokföring gäller även när en verksamhet drivs utan föreståndare här i landet. Vissa justeringar görs för att lagen ska stå i bättre överensstämmelse med annan associationsrättslig lagstiftning. Därtill föreslås att kravet på bosättning i Sverige för verkställande direktör tas bort i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2011.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om ändringar i lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige och i filiallagen, dock med vissa redaktionella ändringar i den sistnämnda lagen. Därutöver gör riksdagen med anledning av fyra motionsyrkanden ett tillkännagivande om behovet av en representant för utländska företag och näringsidkare vid utstationering av arbetstagare till Sverige. I övriga delar avslås motionerna av riksdagen.

Jämför reservation 1 (S, V).

Propositionen

Föreslagna lagändringar

I propositionen föreslås ändringar dels i lagen om utländska filialer m.m. (filiallagen), dels i lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige. Syftet med de föreslagna ändringarna är att klargöra att bestämmelserna står i överensstämmelse med EU-rätten.

Enligt förslaget ska det i filiallagen tydliggöras att näringsverksamhet som omfattas av bestämmelserna om fri rörlighet för varor och tjänster enligt fördraget om EU:s funktionssätt (EUF-fördraget) eller motsvarande bestämmelser i EES-avtalet inte omfattas av krav på filial. Att tillfälligt tillhandahållande av tjänster inte omfattas av lagens krav kan enligt regeringen ses som ett klarläggande av det rättsläge som redan får anses råda. Därtill ska av lagen framgå att registrering av filial endast är en av flera möjliga etableringsformer och det föreslås att det införs en hänvisning till andra möjliga etableringsmöjligheter i form av dotterföretag och agentur.

Vidare föreslås att kravet i filiallagen på att utse en s.k. särskild delgivningsmottagare, dvs. en person som är bosatt i Sverige som på det utländska företagets vägnar tar emot delgivning, inskränks till att gälla endast för det fall då den verkställande direktören inte är bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Regeringen föreslår även att kravet på att det utländska företagets namn ska ingå i filialens firma tas bort. Där emot anser regeringen att det är rimligt att det även fortsättningsvis framgår i vilken form verksamheten bedrivs. Därför ska firman innehålla ordet filial och, i det fall det är frågan om ett utländskt bankföretag, ordet bank.

Förslaget innebär även att alla beslut enligt filiallagen som fattas av Bolagsverket eller Finansinspektionen ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. I propositionen konstateras att omfattningen av antalet överklaganden till regeringen har varit litet sedan lagen infördes.

Därtill föreslås att det i filiallagen tydliggörs att fler än en vice verkställande direktör får utses och att de krav som gäller för verkställande direktör även ska omfatta personer som är firmatecknare för ett utländskt bankföretag. Det föreslås även ändringar som syftar till att göra det lättare att ändra uppgifter i filialregistret när det gäller revisorer och särskilda delgivningsmottagare. Det införs också bestämmelser om avregistrering av obehöriga företrädare. I syfte att få en bättre överensstämmelse med vad som gäller för andra associationsformer, främst aktiebolag, föreslås att vissa identifikationsuppgifter om det utländska företaget och filialen ska anges även på webbplatser.

Dessutom föreslås att bokföringsskyldigheten för fysiska personer förtydligas. Genom ändringen tydliggörs att bestämmelsen omfattar utomlands bosatta svenska eller utländska medborgare, oavsett om de bedriver verksamhet genom föreståndare eller inte.

Regeringen gör även bedömningen att det krav som finns i lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige utgör en inskränkning i etableringsfriheten och därmed kan strida mot artikel 49 i EUF-fördraget. Av detta skäl föreslås en ändring i nyssnämnda lag.

Enligt förslaget ska lagändringarna träda i kraft den 1 juli 2011. För att undvika uppkomsten av onödiga kostnader för redan verksamma filialer införs en frist på ett år när det gäller krav på angivande av filials firma på brevpapper och liknande officiella dokument. Vidare anser regeringen att det behövs en övergångsbestämmelse som anger när bestämmelsen om fysiska personers bokföringsskyldighet i dess nya lydelse ska börja tillämpas.

Krav på anmälningsskyldighet, kontaktperson och företrädare

I propositionen redogörs för att Filiallagsutredningen har föreslagit att det i filiallagen ska införas en anmälningsskyldighet liksom en skyldighet att i vissa fall anmäla en kontaktperson till Bolagsverket.

Regeringen anser dock inte att regler om anmälningsskyldighet eller om anmälan av kontaktperson i Sverige bör införas i filiallagen. Om en anmälningsskyldighet införs i filiallagen blir den till sin natur generell och kommer att träffa samtliga aktörer. Av kommissionens uttalande och agerande framgår att kommissionen är skeptisk till sådana generella bestämmelser. Däremot kan en proportionerligt utformad anmälningsskyldighet vara motiverad för att säkerställa att särskilda krav i särskilda situationer är uppfyllda, exempelvis att utstationerade arbetstagare omfattas av de rättigheter som följer av utstationeringsdirektivet. Vidare påpekas att regeringen har förståelse för de fackliga organisationernas behov av att få

kontakt med utländska näringsidkare som bedriver verksamhet i Sverige. Det konstateras samtidigt att arbetstagarorganisationerna förordar betydligt mer långtgående funktioner för en kontaktperson än vad Filiallagsutredningen föreslagit. Regeringen pekar på att i Finland har skyldigheten att utse företrädare vid utstationering lösts inom den finska utstationeringslagen. I Danmark finns ett register över utländsk verksamhet och utländska arbetstagare sedan den 1 maj 2008.

Enligt regeringens bedömning är det mer lämpligt att överväga att införa någon form av anmälningsskyldighet i den arbetsrättsliga lagstiftningen. Regeringen kommer inom kort, anför det, att utreda om det är möjligt och lämpligt att införa regler om anmälningsskyldighet i den arbetsrättsliga lagstiftningen. Regeringen avser även att i särskild ordning undersöka om frågan om kontaktperson eller representant lämpligen kan lösas inom ramen för den arbetsrättsliga lagstiftningen.

Därtill erinras om att Filiallagsutredningen har gjort bedömningen att det i filiallagen inte bör ställas krav på en i Sverige bosatt företrädare eller liknande ombud. Regeringen gör motsvarande bedömning. Enligt tjänstedirektivet får inte krav ställas på att tjänsteleverantörer, deras personal, aktie- eller andelsägare eller medlemmar i ledning och styrelse ska vara bosatta på landets territorium. Dessa krav är absoluta, dvs. det finns inga undantag från dem. Regeringen anser att om krav på representant kan införas så är det lämpligare att så sker i lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare (utstationeringslagen). Denna möjlighet kommer också att utredas i särskild ordning.

Motionerna

I det följande redogörs för en motion som väckts med anledning av propositionen samt för tre motioner från den allmänna motionstiden 2010.

I flerpartimotion 2010/11:N4 (S, MP, V), som väckts med anledning av propositionen, förordas ett riksdagsuttalande med innebörden att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag på åtgärder för att värna den svenska arbetsmarknadsmodellen genom krav på behörig representant för utländska företag och näringsidkare med verksamhet i Sverige. Enligt motionärerna bör det ställas krav på företag etablerade i utlandet, näringsidkare bosatta utomlands samt svenska företag vars företrädare är bosatta utomlands, att de under den tid de bedriver verksamhet i Sverige ska ha en svensk representant med behörighet att företräda dem i kontakter med myndigheter och vid förhandlingar med de fackliga organisationerna, t.ex. i enlighet med lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet eller för att ingå kollektivavtal. Ett krav om behörig representant är lämpligare i den arbetsrättsliga lagstiftningen än i den associationsrättsliga, anför det, dvs. det bör införas snarare i utstationeringslagen än i filiallagen.

I kommittémotion 2010/11:A403 (S) förespråkas ett riksdagsuttalande om att utländska företag som har sin verksamhet i Sverige ska registrera sin närvaro. Motionärerna framhåller att de vill säkerställa att utländska företag som har verksamhet i Sverige registrerar sin närvaro och att dessa företag har en behörig representant på plats som möjliggör för de fackliga organisationerna att teckna kollektivavtal.

Att det införs en lag om registrering av utländska tjänsteställningshållare förordas i motion 2010/11:N366 (S). Motionärerna anser att utländska företag som är verksamma på svenska arbetsplatser ska registrera sin närvaro i landet. Företagen ska även anmäla en rättslig företrädare med vilken arbetsmarknadens parter, myndigheter och näringslivsaktörer kan ingå avtal. Vidare måste det finnas effektiva sanktionsmedel, som t.ex. viten, mot utländska företag som inte anmäler sin närvaro i landet.

Enligt vad som anförs i kommittémotion 2010/11:A385 (V) är det nödvändigt att kräva att utstationerade företag ska registrera sin närvaro och ha en behörig representant i Sverige. Motionärerna hävdar att den ändring som gjordes i filiallagen i samband med genomförandet av tjänstedirektivet i svensk lagstiftning underminerar möjligheten för fackliga organisationer att teckna kollektivavtal och att utöva kontroll över löner och arbetsvillkor. Det står även i strid med Sveriges skyldigheter enligt ILO-konventionerna 98 och 154 att främja kollektiva förhandlingar.

Vissa kompletterande uppgifter

Tidigare riksdagsbehandling

I samband med att tjänstedirektivet genomfördes i svensk lagstiftning (prop. 2008/09:187, bet. 2009/10:NU6) föreslog regeringen att den bestämmelse i filiallagen som innebar att det skulle finnas en i Sverige bosatt föreståndare för fysisk näringsidkare som inte var bosatt i Sverige (dåvarande 2 § andra stycket) skulle ändras för att bli förenlig med tjänstedirektivet. Den tidigare bestämmelsen ersattes med ett krav på att det ska finnas en i Sverige bosatt föreståndare för näringsverksamhet som bedrivs här av svenska eller utländska medborgare som är bosatta utanför EES-området. Skälet till detta var att kravet på en i Sverige bosatt föreståndare bedömdes stå i strid med tjänstedirektivet, där krav att personal ska vara bosatt i Sverige inte är tillåtet (artikel 14.1 b). Enligt vad regeringen då anförde fanns det dock anledning att närmare undersöka konsekvenserna av förslaget i denna del och möjligheterna att tillgodose arbetstagarorganisationernas intressen. Regeringen avsåg, anfördes det, att återkomma till denna fråga i ett annat sammanhang.

I en flerpartimotion (S, V, MP) som väcktes med anledning av propositionen föreslogs bl.a. att bosättningskravet skulle ersättas med en bestämmelse som medför krav på att det på plats i Sverige ska finnas någon som

är behörig att företräda utländska företag och näringsidkare i förhållande till arbetstagare, arbetstagarorganisationer, affärspartner, tjänstemottagare, domstolar och myndigheter och ett riksdagsuttalande förordades.

Utskottet, som tillstyrkte propositionen i denna del och avstyrkte nyssnämnda motion, framhöll bl.a. betydelsen av att det svenska regelverket var i överensstämmelse med tjänstedirektivet. Vidare underströk utskottet att det fanns behov av att tydliggöra skillnaden mellan tillhandahållande av tillfälliga tjänster och etableringar i filiallagen. Därtill betonade utskottet att det var angeläget att snarast klarlägga möjligheterna att i enlighet med tjänstedirektivet och EG-rätten kunna kräva en representant för utländska företag och näringsidkare när de är verksamma i Sverige.

I en reservation (S, V, MP) förordades att riksdagen skulle avslå propositionen i denna del och samtidigt uppmana regeringen att återkomma med ett förslag som innebar att det på plats i Sverige skulle finnas någon som var behörig att företräda det utländska företaget eller den utomlands bosatta näringsidkaren.

Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Om kommissionens överträdelseärende mot Sverige

Som redogörs för i propositionen har kommissionen inlett ett överträdelseärende mot Sverige. Genom en skrivelse den 28 november 2008 uppmärksammade kommissionen den svenska regeringen på att vissa aspekter av den svenska lagstiftningen om filialer förefaller strida mot artiklarna 49 och 56 i EUF-fördraget (f.d. artiklarna 43 och 49 i EG-fördraget). En första formell underrättelse lämnades till den svenska regeringen den 3 november 2009 (ärendenummer 2007/4800). Regeringen meddelade sina synpunkter genom en skrivelse den 7 januari 2010. En andra formell underrättelse riktades till den svenska regeringen den 7 maj 2010, vilken besvarades den 2 juli 2010. Ett motiverat yttrande, daterat den 16 februari 2011, har sedermera överlämnats till regeringen. Regeringen översände sitt svar på det motiverade yttrandet den 12 april 2011. Sammanfattningsvis gör regeringen i detta svar bedömningen att den svenska lagstiftningen om utländska filialer kommer att vara förenlig med EU-rätten när de lagändringar som föreslås i den nu aktuella propositionen är genomförda tillsammans med nyligen genomförda och planerade ändringar i filialförordningen.

Regleringar i Finland, Danmark och Norge

Filiallagsutredningen har även studerat de regleringar som finns vid utstationeringssituationer i Finland, Danmark och Norge.

Vid utstationering i Finland finns det skyldighet att utse en företrädare, om utstationeringen pågår mer än 14 dagar. Detta krav gäller om företaget som utstationerar arbetskraft inte har något driftställe i Finland. Företrädaren ska vara behörig att på företagets vägnar ta emot handlingar och göra upp rättegångshandlingar. Arbetsgivaren eller dennes företrädare är skyldig

att ha uppgifter om den utstationerade arbetstagaren och dennes anställningsvillkor, och dessa uppgifter ska vara lättillgängliga för arbetarskyddsmyndigheterna. Skyldigheten att ha uppgifter börjar genast då arbetet inleds och uppgifterna ska bevaras två år efter att utstationeringen upphört. Arbetsgivaren eller dennes företrädare ska i Finland inneha arbetstidsbokföring angående de utstationerade arbetstagarna samt uppgifter om de löner som betalats i Finland.

I Danmark finns sedan den 1 maj 2008 ett register över utländsk verksamhet och utstationerade utländska arbetstagare (RUT). Reglerna om RUT finns i en lag om utstationering av arbetstagare. Registret förs av Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Det ställs krav på att en utländsk tjänsteutövare som utstationerar arbetstagare till Danmark ska anmäla en rad uppgifter till RUT. Det rör uppgifter om verksamhetens namn och adress, datum för tjänsteutövandets påbörjande och avslutande, plats för tjänsteutövandet, kontaktperson för den anmälningspliktiga verksamheten i Danmark, verksamhetens branschkod, de utstationerade arbetstagarnas identitet och utstationeringens varaktighet. Den kontaktperson som ska anmälas för verksamheten ska utpekas bland de personer som arbetar i Danmark med anledning av tjänsteutövandet. Krav på anmälan föreligger inte om utstationeringen inte varar mer än 8 dagar.

I Norge finns enligt uppgift ingen direkt motsvarighet till den finska och danska utstationeringslagstiftningen. Däremot har Norge särskilda regler om bemanningsföretag. Dessa föreskriver att utländskt bemanningsföretag som inte har fast driftställe eller hemvist i Norge ska ha eller utse en representant i Norge med fullmakt att motta krav och företa rättshandlingar å företagets vägnar. Representanten ska ha hemvist eller fast adress i Norge.

Synpunkter från arbetstagarorganisationerna

Den 22 november 2010 överlämnade LO, TCO och Saco ett förslag till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström om att det i utstationeringslagen ska införas krav på behörig representant för utländska tjänsteföretag som utstationerar arbetstagare till Sverige.

Enligt arbetstagarorganisationernas förslag ska företag etablerade i utlandet eller näringsidkare bosatt utomlands under den tid som företaget eller näringsidkaren bedriver näringsverksamhet i Sverige till registreringsmyndigheten anmäla en representant med adress i Sverige som har behörighet att företräda företaget eller näringsidkaren och att utföra de rättshandlingar som verksamheten i Sverige kräver. Detsamma gäller företag etablerat i Sverige vars företrädare är bosatta utomlands. Representanten behöver inte vara bosatt i Sverige utan endast ha en känd adress där denne kan nå i Sverige.

Vidare har utskottet tagit del av en skrivelse (daterad den 7 april 2011) där företrädare för ovannämnda arbetstagarorganisationer redovisar sin uppfattning i frågan.

Arbetsmarknadsdepartementets översyn av utstationeringslagen

Enligt uppgift från Arbetsmarknadsdepartementet har arbetet påbörjats med att utreda frågan om att införa en anmälningsskyldighet och krav på en representant för utländska företag och näringsidkare i utstationeringslagen. Ambitionen är att en departementspromemoria ska vara färdig under sommaren 2011.

ILO-konventionerna 98 och 154

Med anledning av att ILO-konventionerna 98 och 154 återopas i en av de här aktuella motionerna kan följande nämnas. Enligt artikel 4 i ILO:s konvention nr 98 ska åtgärder vidtas för att uppmuntra och främja utvecklandet och utnyttjandet i största möjliga omfattning av anordningar för frivilliga förhandlingar mellan arbetsgivare eller arbetsgivarorganisationer å ena sidan, och arbetstagarorganisationer å andra sidan, i syfte att få till stånd en reglering av anställningsvillkoren genom kollektivavtal. Enligt artikel 5 i ILO:s konvention nr 154 ska åtgärder vidtas för att främja kollektiva förhandlingar.

Utstationeringslagen

Utstationeringsdirektivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare. I lagen definieras inledningsvis bl.a. dess tillämpningsområde samt vad som avses med utstationering. Enligt 1 § gäller lagen när en arbetsgivare som är etablerad i ett annat land än Sverige utstationerar arbetstagare här i landet i samband med att arbetsgivaren tillhandahåller tjänster över gränserna.

Med utstationering avses enligt 3 § när en arbetsgivare för egen räkning och under egen ledning sänder arbetstagare till Sverige enligt avtal som arbetsgivaren har ingått med den i Sverige verksamma mottagaren av tjänsterna, när en arbetsgivare sänder arbetstagare till Sverige till en arbetsplats eller till ett företag som tillhör koncernen eller när en arbetsgivare som hyr ut arbetskraft eller ställer arbetskraft till förfogande sänder arbetstagare till ett användarföretag som är etablerat i Sverige eller som bedriver verksamhet här.

Med utstationerad arbetstagare avses enligt 4 § varje arbetstagare som vanligen arbetar i ett annat land men som under en begränsad tid utför arbete enligt 3 § i Sverige.

Därefter föreskrivs i 5 § att arbetsgivare för utstationerade arbetstagare ska tillämpa vissa bestämmelser i följande lagar: semesterlagen (1977:480), föräldraledighetslagen (1995:584), lagen (2002:293) om förbud

mot diskriminering av deltid arbetande arbetstagare och arbetstagare med tidsbegränsad anställning samt diskrimineringslagen (2008:567). Vid utstationering gäller även vissa arbetstidsbestämmelser.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet behandlar först de i propositionen föreslagna lagändringarna. Därefter tar utskottet ställning till frågan om representant vid utstationering av arbetstagare och, avslutningsvis, till övriga frågor.

Ändringar i filiallagen m.m.

I propositionen föreslås ändringar i dels lagen om utländska filialer m.m., dels lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige för att klargöra att de svenska bestämmelserna är i överensstämmelse med EU-rätten. Utskottet har i sak inget att invända mot de föreslagna lagändringarna. I samband med beredningen av ärendet har utskottet dock noterat att det finns anledning för riksdagen att göra vissa redaktionella ändringar när det gäller de föreslagna ändringarna i filiallagen.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks regeringens förslag, dock med den ändringen att 5 och 9 §§ lagen om utländska filialer m.m. ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3.

Representant vid utstationering av arbetstagare

I motion 2010/11:N4 (S, MP, V), som väckts med anledning av propositionen, liksom i motionerna 2010/11:N366 (S), 2010/11:A385 (V) och 2010/11:A403 (S) påtalas behovet av att företag etablerade i utlandet eller näringsidkare bosatta utomlands ska ha en representant som är behörig att företräda dem.

Utskottet vill med anledning av motionerna anföra följande. I samband med genomförandet av tjänstedirektivet i svensk lagstiftning beslutades om en ändring av 2 § andra stycket filiallagen som innebar att kravet på en i Sverige bosatt föreståndare för näringsverksamhet som bedrivs i Sverige av utomlands bosatta svenska eller utländska medborgare (fysiska personer) begränsades till att bara omfatta dem som är bosatta utanför EES-området. I detta sammanhang uppmärksammades att det i samband med att utländska företag eller näringsidkare utstationerar arbetstagare till Sverige kan finnas behov av någon som kan representera företaget eller näringsidkaren.

Regeringen har i den nu aktuella propositionen redovisat sin bedömning att frågan om en representant lämpligen bör lösas inom ramen för den arbetsrättsliga lagstiftningen snarare än i filiallagen. Utskottet delar denna bedömning. Vidare har regeringen i propositionen påpekat att denna fråga

ska utredas i särskild ordning. Ett sådant arbete har sedermera påbörjats inom Regeringskansliet och ambitionen är, som utskottet fått veta, att en utredning ska vara klar under sommaren 2011.

Utskottet välkomnar denna utredning, men anser att det finns skäl att i detta sammanhang betona betydelsen av att det införs krav på att företag etablerade i utlandet eller näringsidkare bosatta utomlands i samband med utstationering av arbetstagare till Sverige ska ha en representant i landet som är behörig att företräda dem i kontakter med myndigheter och vid förhandlingar med arbetstagarorganisationerna. Enligt utskottets uppfattning är införandet av detta krav bl.a. en förutsättning för att den svenska förhandlings- och avtalsmodellen ska fungera. Utan närvaro av en representant med sådan behörighet kan inte den svenska arbetsmarknadsmodellen fungera, och möjligheten att kontrollera att utstationerade arbetstagare har rimliga arbets- och avtalsvillkor begränsas kraftigt. Såvitt utskottet kan bedöma bör ett sådant krav vara förenligt med EU-rätten under förutsättning att EU-medborgare från andra länder inte diskrimineras genom krav på bosättning i Sverige. Utskottet instämmer således i vad som anförs i motion 2010/11:N4 (S, MP, V) och anser att riksdagen bör uppmana regeringen att återkomma med ett förslag som motsvarar det här skisserade.

Sammanfattningsvis anser utskottet alltså att riksdagen genom ett tillkännagivande bör uppmana regeringen att återkomma med förslag på åtgärder för att värna den svenska arbetsmarknadsmodellen genom krav på behörig representant för utländska företag och näringsidkare med personal utstationerad till Sverige med den inriktning som ovan redovisats. Utskottet förutsätter att beredningen av denna fråga hanteras skyndsamt och att regeringen så snart som möjligt återkommer med lämpliga förslag.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks motion 2010/11:N4 (S, MP, V). Övriga här aktuella motionsyrkanden ligger i linje med det anförda, varför de delvis tillstyrks i berörda delar.

Övriga frågor

I motionerna 2010/11:N366 (S), 2010/11:A385 (V) och 2010/11:A403 (S) efterlyses krav på att utländska företag och näringsidkare bosatta utomlands ska registrera sin närvaro i Sverige i samband med utstationeringar. Vidare argumenteras i den förstnämnda motionen för införandet av effektiva sanktionsmedel såsom viten mot utländska företag som inte anmäler sin närvaro i landet.

Utskottet har noterat att det i Danmark sedan i maj 2008 finns ett register över utländsk verksamhet och utstationerade arbetstagare. Enligt utskottets uppfattning skulle ett motsvarande register i Sverige kunna underlätta för arbetstagarorganisationer och myndigheter att hantera olika frågor i samband med utstationeringssituationer. Som tidigare redovisats har ett utred-

ningsarbete påbörjats inom Arbetsmarknadsdepartementet. Utskottet förutsätter att nämnda frågor hanteras inom ramen för denna utredning. Mot denna bakgrund ser utskottet inget behov av ett riksdagsuttalande.

Med hänvisning till det anförda avstyrks här aktuella motioner i berörda delar.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Övriga frågor, punkt 3 (S, V)

av Lars Johansson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Karin Åström (S), Kent Persson (V) och Ingemar Nilsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om krav på anmälningsskyldighet. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:A385 yrkande 4 i denna del och 2010/11:A403 yrkande 2 i denna del och bifaller delvis motion 2010/11:N366 i denna del.

Ställningstagande

Det har i motionerna 2010/11:N366 (S), 2010/11:A385 (V) och 2010/11:A403 (S) påtalats behov av att utländska företag och näringsidkare bosatta utomlands registrerar sin närvaro i Sverige i samband med utstationeringar. Som redogjorts för i det föregående finns det i Danmark sedan i maj 2008 ett register över utländsk verksamhet och utstationerade arbetstagarer. Enligt vår uppfattning skulle ett krav på anmälningsskyldighet i Sverige underlätta en korrekt tillämpning av utstationeringsdirektivet, trygga den svenska arbetsmarknadsmodellen och underlätta för svenska myndigheters kontakter med berörda aktörer. Mot denna bakgrund bör riksdagen uppmana regeringen att återkomma med ett förslag som innebär en anmälningsskyldighet för utländska företag och näringsidkare i samband med utstationeringssituationer.

Vidare krävs i motion 2010/11:N366 (S) införandet av effektiva sanktionsmedel såsom viten mot utländska företag som inte anmäler sin närvaro i landet. Vi förutsätter att denna fråga hanteras inom ramen för den utredning som påbörjats inom Arbetsmarknadsdepartementet. Av detta skäl behöver riksdagsuttalandet inte omfatta denna del.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks motionerna 2010/11:A385 (V) och 2010/11:A403 (S) i här berörda delar. Motion 2010/11:N366 (S) blir därigenom delvis tillgodosedd, och den tillstyrks i denna del.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2010/11:87 Utländsk näringsverksamhet i Sverige:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige.

Följdmotionen

2010/11:N4 av Lars Johansson m.fl. (S, MP, V):

Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag på åtgärder för att värna den svenska arbetsmarknadsmodellen genom krav på behörig representant för utländska företag och näringsidkare med verksamhet i Sverige.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010

2010/11:N366 av Anders Karlsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en lag om registrering av utländska tjänstetillhandahållare.

2010/11:A385 av Josefin Brink m.fl. (V):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett krav på att utstationerande företag ska registrera sin närvaro och ha en behörig representant i Sverige.

2010/11:A403 av Ylva Johansson m.fl. (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att utländska företag som har verksamhet i Sverige registrerar sin närvaro här.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

dels att 2, 5, 5 a, 8–10, 15, 19, 26 och 27 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 2 a §, 21 a § och 21 b §, samt närmast före 26 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Utländska företag ska bedriva sin näringsverksamhet i Sverige genom ett avdelningskontor med självständig förvaltning (filial).

För näringsverksamhet som bedrivs i Sverige av svenska eller utländska medborgare som är bosatta utanför *Europeiska Ekonomiska Samarbetsområdet* (EES) ska det finnas en i Sverige bosatt föreståndare med ansvar för den här bedrivna verksamheten.

Regeringen får för viss typ av verksamhet meddela föreskrifter om undantag från kravet på filial eller föreståndare, om iakttagande av detta krav inte bedöms nöd-

*Föreslagen lydelse*2 §¹

Ett utländskt företag ska bedriva sin näringsverksamhet i Sverige genom

1. ett avdelningskontor med självständig förvaltning (filial),

2. ett svenskt dotterföretag, eller

3. en agentur med verksamhet i Sverige.

Första stycket gäller inte om näringsverksamheten omfattas av bestämmelserna om fri rörlighet för varor och tjänster i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt eller motsvarande bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

För näringsverksamhet som bedrivs i Sverige av svenska eller utländska medborgare som är bosatta utanför EES ska det finnas en i Sverige bosatt föreståndare med ansvar för den här bedrivna verksamheten.

¹ Senaste lydelse 2009:1083.

vändigt för att tillgodose syftet med denna lag.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer, medge undantag från kravet på filial eller föreståndare.

2 a §

Regeringen får för en viss typ av näringsverksamhet meddela föreskrifter om undantag från kraven i 2 § första stycket 1 och tredje stycket på filial eller föreståndare, om en filial eller en föreståndare inte bedöms nödvändig för att tillgodose syftet med denna lag.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, i ett enskilt fall besluta om undantag från krav på filial eller föreståndare.

5 §

Det utländska företags verksamhet genom filial i Sverige skall drivas under firma, som innehåller företags namn med tillägg av ordet filial och som tydligt anger företags nationalitet.

Firman skall tydligt skilja sig från andra bestående firmor som förut införts i aktiebolagsregistret eller filialregistret. Firma för utländskt bankföretags filial skall dessutom innehålla ordet bank. För registrering av filials firma gäller i övrigt vad som föreskrivs i firmalagen (1974:156).

Det utländska företags verksamhet genom filial i Sverige ska drivas under firma, som innehåller ordet filial.

Firman ska tydligt skilja sig från andra bestående firmor som tidigare införts i aktiebolagsregistret eller filialregistret. Firma för ett utländskt bankföretags filial ska dessutom innehålla ordet bank. För registrering av en filials firma gäller i övrigt vad som föreskrivs i firmalagen (1974:156).

5 a §²

Filialens brev, fakturor och orderblanketter skall innehålla uppgift om det utländska företags rättsliga form och säte, det utländska register där företaget är registrerat, företags nummer i

Filialens brev, fakturor, orderblanketter och webbplatser ska innehålla uppgift om det utländska företags rättsliga form och säte, det utländska register där företaget är registrerat, företags nummer i

² Senaste lydelse 1995:1558.

detta register samt filialens organisationsnummer enligt lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. och det svenska register där filialen är registrerad. *Om filialen trätt i likvidation skall också detta anges.*

detta register samt filialens *firma och* organisationsnummer enligt lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. och det svenska register där filialen är registrerad.

Om det finns särskilda skäl, får registreringsmyndigheten tillåta att en filial inte lämnar uppgift om sin firma på sina webbplatser. Ett sådant tillstånd ska begränsas till viss tid och får förenas med villkor.

8 §

Filialen *skall* stå under ledning av en verkställande direktör. Dessutom *kan* vice verkställande direktör utses.

Filialen *ska* stå under ledning av en verkställande direktör. Dessutom *får en eller flera* vice verkställande *direktörer* utses.

Vad som sägs i denna lag om verkställande direktör gäller också vice verkställande direktör.

9 §³

Verkställande direktören *skall* vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer *för särskilt fall tillåter* annat. Den som är underårig, i konkurs eller underkastad näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken *kan* inte vara verkställande direktör.

Verkställande direktören *ska* vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer *i ett enskilt fall beslutar* annat. Den som är underårig, i konkurs eller underkastad näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken *får* inte vara verkställande direktör.

Den som tecknar firman för ett utländskt bankföretags filial får inte vara underårig, försatt i konkurs, vara underkastad näringsförbud eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

10 §⁴

Verkställande direktören är ansvarig för filialens verksamhet. Det utländska företaget *skall* utfärda fullmakt för *honom* att i alla frågor, som rör verksamheten i

Verkställande direktören är ansvarig för filialens verksamhet. Det utländska företaget *ska* utfärda fullmakt för *verkställande direktören* att i alla frågor, som rör

³ Senaste lydelse 1992:1243.

⁴ Senaste lydelse 1992:1243.

Sverige, handla på det utländska företagens vägnar samt mottaga stämning för det utländska företaget och själv eller genom annan tala och svara för detta.

Om verkställande direktören inte är bosatt *här i landet*, skall det utländska företaget bemyndiga och till registreringsmyndigheten anmäla en person som är bosatt i Sverige att på det utländska företagens vägnar ta emot delgivning. Ett sådant bemyndigande får inte lämnas till någon som är underårig eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, *medge* undantag i fråga om fullmaktens innehåll för filial till utländskt bankföretag.

verksamheten i Sverige, handla på det utländska företagens vägnar samt mottaga stämning för det utländska företaget och själv eller genom annan tala och svara för detta.

Om verkställande direktören inte är bosatt *inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*, ska det utländska företaget bemyndiga och till registreringsmyndigheten anmäla en person som är bosatt i Sverige att på det utländska företagens vägnar ta emot delgivning. Ett sådant bemyndigande får inte lämnas till någon som är underårig eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, *i ett enskilt fall besluta om* undantag i fråga om fullmaktens innehåll för filial till utländskt bankföretag.

15 §⁵

Den som utsetts till verkställande direktör enligt 8 § *skall* göra anmälan om filialen till *Bolagsverket* (registreringsmyndigheten), som för ett filialregister för registreringar enligt denna lag. *Filialer* till utländska bankföretag *registreras dock i* bankregistret enligt 13 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. När det i denna lag hänvisas till filialregistret *skall* hänvisningen beträffande filialer till utländska bankföretag i stället avse bankregistret.

Verkställande direktören *skall* också till registreringsmyndigheten snarast anmäla ändringar i de uppgifter som anmälts för registrering. Anmälan *skall* även göras, om det utländska företaget

Den som utsetts till verkställande direktör enligt 8 § *ska* göra anmälan om filialen till registreringsmyndigheten, som för ett filialregister för registreringar enligt denna lag *och, i fråga om filialer* till utländska bankföretag, *ett bankregister* enligt 13 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. När det i denna lag hänvisas till filialregistret *ska* hänvisningen beträffande filialer till utländska bankföretag i stället avse bankregistret.

Verkställande direktören *ska* också till registreringsmyndigheten snarast anmäla ändringar i de uppgifter som anmälts för registrering. Anmälan *ska* även göras, om det utländska företaget är

⁵ Senaste lydelse 2004:310.

är föremål för ackord eller liknande förfarande.

föremål för ackord eller liknande förfarande.

Anmälan om ändring av huvudansvarig revisor i revisionsbolag samt om ändring av postadress för revisor och särskild delgivningsmottagare får göras även av den som anmälan gäller.

Näringsverksamheten får påbörjas när anmälan enligt första stycket har skett.

19 §⁶

Om sådant förhållande som avses i 18 § 1 eller 2 inträder, *skall* verkställande direktören snarast anmäla detta till registreringsmyndigheten. Anmälan kan också göras av annan behörig ställföreträdare för det utländska företaget. Anmälan om likvidation *skall* innehålla uppgift om namn, personnummer och postadress för likvidator och om omfattningen av dennes behörighet.

Om *ett* sådant förhållande som avses i 18 § 1 eller 2 inträder, *ska* verkställande direktören snarast anmäla detta till registreringsmyndigheten. Anmälan kan också göras av annan behörig ställföreträdare för det utländska företaget *eller, när det utländska företaget har försatts i konkurs, av konkursförvaltaren.* Anmälan om likvidation *ska* innehålla uppgift om namn, personnummer och postadress för likvidator och om omfattningen av dennes behörighet.

I fall som avses i 18 § 3 kan anmälan göras av den vars rätt är beroende av att det finns någon med behörighet att företräda filialen och, i fall som avses i 18 § 4, av borgenären.

21 a §

Registreringsmyndigheten ska stryka en person som är verkställande direktör eller, i fråga om ett utländskt bankföretags filial, firmatecknare från filial- eller bankregistret om denne har

1. försatts i konkurs,
2. fått förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken, eller
3. fått näringsförbud.

Registreringsmyndigheten ska även stryka en person från filial- eller bankregistret

1. om denne är behörig att ta emot delgivning enligt 10 § andra stycket och har fått förvaltare

⁶ Senaste lydelse 1995:1558.

enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken, eller

2. om godkännandet eller auktorisationen för en revisor har upphört att gälla.

21 b §

Avregistrering enligt 21 a § ska ske omedelbart

1. vid beslut om konkurs,

2. vid beslut om tillfälligt näringsförbud, eller

3. om det i samband med ett beslut att avslå ansökan om fortsatt godkännande eller auktorisation av revisor eller ett beslut att upphäva godkännande eller auktorisation av revisor har bestämts att beslutet ska gälla omedelbart.

I övrigt ska avregistrering ske när beslutet har vunnit laga kraft.

Bokföring för vissa fall

26 §

Näringsverksamheten i Sverige skall ha en egen bokföring som är skild från verksamheten i utlandet.

Näringsverksamhet som bedrivs i Sverige av utomlands bosatta svenska eller utländska medborgare ska ha en egen bokföring som är skild från verksamheten i utlandet.

27 §⁷

Beslut som avses i 16 § andra eller tredje stycket, 18 eller 20 §, 21 § andra stycket eller 30 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

En förvaltningsmyndighets beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut enligt denna lag i andra fall får överklagas på det sätt och i den ordning som regeringen bestämmer.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

2. Bestämmelsen i 26 § i sin nya lydelse ska tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 30 juni 2011.

⁷ Senaste lydelse 1995:88.

3. För en filial som är registrerad i filial- eller bankregistret vid tidpunkten för ikraftträdandet ska kravet på att ange filialens firma enligt 5 a § vara uppfyllt senast den 1 juli 2012.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 10 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

10 §¹

Med filial avses i denna lag ett avdelningskontor med självständig förvaltning som en utländsk försäkringsgivare eller ett utländskt tjänstepensionsinstitut etablerar i Sverige.

För verksamhet som drivs genom filial gäller, förutom bestämmelserna i denna lag, lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. *Den verkställande direktören för en filial skall dock vara bosatt i Sverige.*

För verksamhet som drivs genom filial gäller, förutom bestämmelserna i denna lag, lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

¹ Senaste lydelse 2005:1123.

BILAGA 3

Av utskottet föreslagna ändringar i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Regeringens förslag

Utskottets förslag

5 §

Det utländska företags verksamhet genom filial i Sverige ska drivas under firma, som innehåller ordet filial.

Firman ska tydligt skilja sig från andra bestående firmor som tidigare införts i aktiebolagsregistret eller filialregistret. *Firma* för ett utländskt bankföretags filial ska dessutom innehålla ordet bank. För registrering av en filials firma gäller i övrigt vad som föreskrivs i firmalagen (1974:156).

Firman ska tydligt skilja sig från andra bestående firmor som tidigare införts i aktiebolagsregistret eller filialregistret. *Firman* för ett utländskt bankföretags filial ska dessutom innehålla ordet bank. För registrering av en filials firma gäller i övrigt vad som föreskrivs i firmalagen (1974:156).

9 §

Verkställande direktören ska vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer i ett enskilt fall beslutar annat. Den som är underårig, i konkurs eller underkastad näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte vara verkställande direktör.

Verkställande direktören ska vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer i ett enskilt fall beslutar annat. Den som är underårig, i konkurs eller underkastad näringsförbud eller *som* har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte vara verkställande direktör.

Den som tecknar firman för ett utländskt bankföretags filial får inte vara underårig, försatt i konkurs, vara underkastad näringsförbud eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.